

พฤติกรรมการใช้ คุณภาพ และการยอมรับทรัพยากรการเรียนรู้แบบเปิด เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ของนักศึกษาปริตติกรี (Pre-degree) มหาวิทยาลัยตลาดวิชา

ไพบูลย์ แสงสุข¹ ยศระวี วายทองคำ² วีระ ไทยพานิช³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาพฤติกรรมการใช้ทรัพยากรการเรียนรู้คุณภาพทรัพยากรการเรียนรู้ และการยอมรับทรัพยากรการเรียนรู้ และ (2) เปรียบเทียบคุณภาพ และการยอมรับทรัพยากรการเรียนรู้แบบเปิดเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ของนักศึกษาปริตติกรี มหาวิทยาลัยตลาดวิชาใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมผสานสถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่านักศึกษาปริตติกรีใช้ทรัพยากรการเรียนรู้เป็นบางครั้ง โดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-books) ร้อยละ 33.5 การสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-learning) ร้อยละ 31.6 การบรรยายสดผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (RU cyber classroom) ร้อยละ 41.6 การสอนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (course on demand) ร้อยละ 23.7 โดยใช้ทรัพยากรการเรียนรู้น้อยกว่า 1 ปี และใช้สมาร์ทโฟนในการเข้าถึง ครั้งละ 1-2 ชั่วโมง นักศึกษารู้จักทรัพยากรการเรียนรู้จากเพื่อน และไม่เคยได้รับการอบรมการใช้จากมหาวิทยาลัย คุณภาพของทรัพยากรการเรียนรู้ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และนักศึกษาปริตติกรียอมรับทรัพยากรการเรียนรู้ในภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมากนอกจากนี้ นักศึกษาปริตติกรีที่มีเพศ อายุ และระดับชั้นปีที่ศึกษาต่างก็มีความคิดเห็นต่อคุณภาพของทรัพยากรการเรียนรู้แบบเปิดในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ทรัพยากรการเรียนรู้; มหาวิทยาลัยตลาดวิชา; นักศึกษาปริตติกรี

ประเภทบทความ: บทความวิจัย

การอ้างอิง:

ไพบูลย์ แสงสุข, ยศระวี วายทองคำ และ วีระ ไทยพานิช. (2563). พฤติกรรมการใช้ คุณภาพ และการยอมรับทรัพยากรการเรียนรู้แบบเปิดเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ของนักศึกษาปริตติกรี (Pre-degree) มหาวิทยาลัยตลาดวิชา. *วารสารดุสิตบัณฑิตยศาสตร์*, 10(1), 150-163.

¹ หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
2086 ถนนรามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร 10240, ประเทศไทย
อีเมล: saengsuk@gmail.com

^{2,3} คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Use Behaviors, Quality, and Acceptance of Open Educational Resources for Supporting Pre-degree Students' Learning in an Academic Marketplace University

Paiboon Saengsuk¹ Yotravee Waythongkhum² Veera Thaipanich³

Abstract

The objective of this research is (1) use behaviors, quality, and acceptance. The researcher also compares (2) the quality and the acceptance of open educational resources in supporting the learning of pre-degree students at an academic marketplace university. Using mixed research methods. Insofar as concerns the quantitative phase of research, the researcher employed frequency, percentage, mean and standard deviation as techniques of descriptive statistics for analyzing the data collected. Furthermore, the researcher utilized at test technique and the one-way analysis of variance (ANOVA) technique. Findings are as follows:

The pre-degree students occasionally used educational resources. They used e-book at 33.5 percent, e-learning at 31.6 percent, RU Cyber classroom at 41.6 percent, and course-on-demand at 23.7 percent. They had used educational resources for less than a year. They used smartphones for accessibility at 1 to 2 hours per session. They had learned of these resources from friends. They had never been trained in using these resources at the university.

The quality of educational resources overall and in each aspect was found to be at a high level. These students showed acceptance of these educational resources overall and in each aspect at a high level. In descending order were the aspects of perceived benefits and perceived ease of use. In addition, pre-degree students who differed in gender, age, and year of study exhibited concomitant differences in their opinions toward the quality of open educational resources overall and in each aspect, but not at the statistically significant level of .05.

Keywords: Open Educational Resources; Marketplace University; Pre-degree Student

Type of Article: Research Article

Cite this article as:

Saengsuk, P., Waythongkhum, Y., & Thaipanich, V. (2020). Use behaviors, quality, and acceptance of open educational resources for supporting pre-degree students' learning in an Academic Marketplace University. *Ph.D. in Social Sciences Journal*, 10(1), 150-163.

¹ Master of Arts Program in Mass Communication Technology, Ramkhamhaeng University
2086 Ramkhamhaeng Road, Hau Mark, Bangkok, Bangkok 10240, Thailand
Email: saengsuk@gmail.com

^{2,3} Faculty of Education, Ramkhamhaeng University

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อสารเพื่อการศึกษาเป็นศาสตร์และองค์ความรู้สำคัญที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาที่ยิ่งใหญ่เป็นยุคของการเปลี่ยนแปลงในเชิงกระบวนการทัศนคติครั้งใหญ่ในวงการการศึกษาที่ได้รับอิทธิพลมาจากสื่อเทคโนโลยีการศึกษาสถาบันการศึกษาต่างนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาสนับสนุนการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ สร้างความเป็นเลิศ (excellence) ความเสมอภาพ (equity) ความมีประสิทธิภาพ (efficiency) และความเป็นสากล (internationalization) (Nithedsil p, 2008, p. 52) สอดคล้องกับกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551-2565) ที่สนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเข้าถึง (access) ลดช่องว่างดิจิทัล (digital divide) เพื่อการเรียนรู้เฉพาะตัว (customization) ไปจนถึงการเรียนรู้ของมวลชน (mass learning) และให้สถาบันอุดมศึกษาส่งเสริมการเรียนรู้อย่างกว้างขวางโดยนำสื่อการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยออกสู่สาธารณะ (open courseware) ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ส่งผลให้เกิดนวัตกรรมการเรียนแบบระบบเปิดของสื่อการเรียนการสอน (Prasomsuk, 2011, p. 1) การเรียนด้วยสื่อใหม่นี้เป็นรูปแบบการเรียนรู้ผ่านอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ทั้งแบบออฟไลน์ (offline) และออนไลน์ (online) เป็นการเปิดโอกาสให้ทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา (anywhere anytime for everyone) เพื่อขยายโอกาสทางการศึกษาอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (Chatpakkarattana, 2013) ดังนั้น การเข้าถึงและการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศจึงกลายเป็นส่วนหนึ่งของระบบการศึกษาที่ทุกคนมีเสรีภาพแห่งการเรียนรู้ สามารถเรียนรู้ได้ทุกสถานที่ตลอดเวลา โดยเฉพาะมหาวิทยาลัยตลาดวิชาอย่างเช่นมหาวิทยาลัยรามคำแหง

มหาวิทยาลัยตลาดวิชา หมายถึง มหาวิทยาลัยที่เปิดรับสมัครนักศึกษาโดยไม่จำกัดจำนวน ไม่มีการสอบคัดเลือก มีการจัดการเรียนการสอนแต่ไม่บังคับให้เข้าชั้นเรียน โดยถือว่าผู้ที่เข้าชั้นเรียนและไม่เข้าชั้นเรียนก็มีสิทธิ์ในการสอบไล่ได้เช่นกัน นอกจากการรับนักศึกษาที่จบมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 เข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีแล้ว มหาวิทยาลัยยังเปิดโอกาสทางการศึกษาให้ผู้เรียนจบการศึกษามัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 และผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระบบของการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) สมัครเข้าเรียนในระดับปริญญาตรีด้วยระบบปริวิตถี (Pre-degree) ซึ่งเป็นการเรียนรายกระบวนวิชาเพื่อเก็บหน่วยกิตที่สะสมไว้เทียบโอนเมื่อจบมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 ทำให้จบการศึกษาในระดับปริญญาตรีได้เร็วขึ้น ดังนั้น เพื่อสนับสนุนการเรียนของนักศึกษาปริวิตถีที่ไม่สามารถเดินทางมาฟังคำบรรยายที่มหาวิทยาลัยได้ มหาวิทยาลัยรามคำแหงจึงได้จัดทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ของนักศึกษาปริวิตถี อาทิ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-books) การเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-learning) การบรรยายสดผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (RU cyber classroom) และการสอนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (course on demand) ที่นักศึกษาสามารถเลือกเรียนตามต้องการได้ตลอดเวลา (Ramkhamhaeng University, 2015) จะเห็นได้ว่า ทรัพยากรการเรียนรู้ที่สนับสนุนการเรียนของนักศึกษาปริวิตถีเป็นเทคโนโลยีที่ทันสมัย นักศึกษาสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ทุกที่ทุกเวลาที่ต้องการเรียนรู้

จากความสำคัญของเทคโนโลยีและทรัพยากรการเรียนรู้ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรมการใช้ คุณภาพ และการยอมรับทรัพยากรการเรียนรู้แบบเปิดเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ของนักศึกษาปริวิตถี มหาวิทยาลัยตลาดวิชา เพื่อเป็นข้อมูลให้ผู้บริหาร ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้นำไปเป็นแนวทางในการกำหนดเป็นนโยบาย และจัดทำแผนพัฒนาสื่อการเรียน

รู้ให้สอดคล้องกับพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษา และเทคโนโลยีสารสนเทศต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้คุณภาพ และการยอมรับทรัพยากรการเรียนรู้แบบเปิดเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ของนักศึกษาปริติกริ มหาวิทยาลัยตราดวืชา
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณภาพ และการยอมรับทรัพยากรการเรียนรู้แบบเปิดเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ของนักศึกษาปริติกริ มหาวิทยาลัยตราดวืชาจำแนกตาม เพศ อายุ และระดับชั้นที่ศึษา

นิยามศัพท์

มหาวิทยาลัยตราดวืชา หมายถึง มหาวิทยาลัยที่เป็ตรับสมัครนักศึกษาโดยไม่จำกัดจำนวน และไม่มี การสอบคัดเลือก มีการจัดการเรียนการสอน แต่ไม่บังคับให้ มาเข้าชั้นเรียน โดยถือว่าผู้ที่เข้าชั้นเรียนและไม่เข้าชั้นเรียนก็มีสิทธิ์ในการสอบไล่ได้เหมือนกัน มหาวิทยาลัยตราดวืชาในที่นี้ หมายถึง มหาวิทยาลัยรามคำแหง

นักศึกษาปริติกริ (Pre-degree) หมายถึง ผู้ที่เรียนจบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 และผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระบบของการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 ที่สมัครเข้าเรียนในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยรามคำแหงด้วยระบบปริติกริ (Pre-degree) เป็นการเรียนรายกระบวนวิชาโดยการเก็บหน่วยกิตที่ได้สะสมไว้เทียบโอนเมื่อจบระดับชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 หรือการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) แล้ว

ทรัพยากรการเรียนรู้แบบเปิด (Open Education Resources) หมายถึง แหล่งข้อมูลที่สนับสนุนการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยอนุญาตให้นักศึกษาสามารถเข้าถึงและใช้งานด้วย

เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารโดยไม่มีค่าใช้จ่ายใดๆ ทั้งสิ้น ได้แก่

1. **หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-Books)** หมายถึง ตำราเรียนของมหาวิทยาลัยรามคำแหง มีลักษณะเป็นเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ที่นักศึกษาสามารถเปิดอ่าน และดาวน์โหลดทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ต
2. **การเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning)** หมายถึง การเรียนในรูปแบบสื่อผสมแบบดิจิทัล (Digital Multimedia) ทั้งข้อความ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว เสียง และวีดิทัศน์ นักศึกษาสามารถเรียนผ่านทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ต
3. **การบรรยายสดผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (RU cyber classroom)** หมายถึง การถ่ายทอดการบรรยายสดจากห้องเรียนของมหาวิทยาลัยรามคำแหง นักศึกษาสามารถรับชมได้ทั้งภาพ และเสียงโดยผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต
4. **การสอนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (course on demand)** หมายถึง การเรียนย้อนหลังจากเทปคำบรรยายที่ผ่านมา นักศึกษาสามารถเรียนผ่านทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ นักศึกษาระดับปริติกริ (Pre-degree) มหาวิทยาลัยรามคำแหงที่ลงทะเบียนในส่วนกลาง ในปีการศึกษา 2558 พบว่า มีนักศึกษาลงทะเบียนเรียน จำนวนทั้งสิ้น 20,688 คน (Ramkhamhaeng University, 2016) ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณตามวิธีการของ Yamane (1973, p. 886) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 392 คน แต่เพื่อให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นจึงเพิ่มกลุ่มตัวอย่างอีก ร้อยละ 5 งานวิจัยนี้จึงใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 412 คน ส่วนผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ นักศึกษาระดับปริติกริ มหาวิทยาลัยรามคำแหง จำนวน 20 คน

2. ขอบเขตของตัวแปรประกอบด้วย ตัวแปรอิสระ (independent variable) ได้แก่ สถานภาพของนักศึกษา จำแนกตามเพศ อายุ และระดับชั้นที่ศึกษา ส่วนตัวแปรตาม (dependent variable) ได้แก่ (1) พฤติกรรมการใช้ทรัพยากรการเรียนรู้แบบเปิด (2) คุณภาพของทรัพยากรการเรียนรู้แบบเปิด และ (3) การยอมรับทรัพยากรการเรียนรู้แบบเปิด

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทราบถึงพฤติกรรมการใช้ คุณภาพ และการยอมรับทรัพยากรการเรียนรู้แบบเปิดเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ของนักศึกษาปริตักรี มหาวิทยาลัยตลาดวิชา
2. เป็นข้อมูลในการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ ทรัพยากรการเรียนรู้แบบเปิดให้มีประสิทธิภาพสูงสุด
3. เป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหาร ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องนำไปเป็นแนวทางในการจัดทำแผน และพัฒนาเทคโนโลยี เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนของนักศึกษาปริตักรีต่อไป

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีที่ใช้เป็นฐานแนวคิดในการศึกษาประกอบด้วย ทรัพยากรการเรียนรู้แบบเปิด (Open Education Resources--OER) ซึ่ง Jongsermtrakoon (2013, p.1) สรุปแนวคิดของ Atkins, Brown and Hammond (2007) ที่ให้ความหมายของทรัพยากรการเรียนรู้แบบเปิดว่าหมายถึง แหล่งทรัพยากรสำหรับการสอน การเรียน และการวิจัยโดยเผยแพร่ทรัพยากรเหล่านั้นสู่พื้นที่สาธารณะภายใต้สัญญาอนุญาตแบบเปิดที่ระบุชัดเจนให้สามารถนำทรัพยากรที่ปรากฏไปใช้งานหรือแก้ไขตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการได้ตามเงื่อนไขของสัญญา มีลักษณะสำคัญ คือ (1) ต้องอยู่บนอินเทอร์เน็ตที่มีผู้สร้าง และแบ่งปันกันใช้ (2) เข้าถึงได้แบบ Open Online (3) เป็น Digital Object ที่เรียกเข้าหามาใช้งานได้ (4) มีความหลากหลายในรูปแบบ และการ

ให้สิทธิใช้งาน ส่วนหนึ่งเป็นลิขสิทธิ์แบบ Creative Commons License (CC) และ (5) ส่วนหนึ่งมีลักษณะเป็น Cloud Source ซึ่งคุณภาพของทรัพยากรการเรียนรู้แบบเปิด Rugchatjaroen (2010, p. 57) ได้สรุปตามแนวคิดของ Delone and McLean (2003) เกี่ยวกับดัชนีวัดความสำเร็จของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (model of information system success) ประกอบด้วย คุณภาพของระบบ (system quality) คุณภาพของข้อมูลสารสนเทศ (information quality) คุณภาพของบริการ (service quality) ความตั้งใจที่จะใช้ (intention to use) ผู้ใช้พึงพอใจ (user satisfaction) และผลประโยชน์สุทธิ (net benefits)

การยอมรับทรัพยากรการเรียนรู้แบบเปิด ศึกษาจากแบบจำลองการยอมรับเทคโนโลยี Technology Acceptance Model (TAM) ตามแนวคิดของ Davis (1989) มีตัวแปรที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการรับรู้ของผู้ใช้ต่อการรับรู้การใช้งานง่าย (perceived ease of use) และการรับรู้ถึงประโยชน์ (perceived usefulness) มีผลต่อการยอมรับ และการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ นอกจากนี้ หากผู้ใช้งานสามารถรับรู้ถึงประโยชน์ และรับรู้ว่าการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสามารถนำมาใช้งานได้ง่ายก็จะส่งผลกับทัศนคติต่อการใช้งาน (attitude toward using) ที่จะก่อให้เกิดพฤติกรรมความตั้งใจ (behavioral intention) ในการใช้งาน และส่งผลให้มีการนำเทคโนโลยีมาใช้งานจริง (actual use)

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับทรัพยากรการเรียนรู้ ได้แก่ (1) ทฤษฎีการแพร่กระจายนวัตกรรม (diffusion of innovation theory) Rogers (1995, p. 19) เชื่อว่าการเปลี่ยนแปลงสังคมและวัฒนธรรมเกิดขึ้นจากการแพร่กระจายของสิ่งใหม่ๆ จากสังคมหนึ่งไปยังอีกสังคมหนึ่งและสังคมนั้นก็ยอมรับสิ่งใหม่ๆ การแพร่กระจายนวัตกรรม ประกอบด้วย นวัตกรรม ช่องทางการสื่อสาร ช่วงเวลาที่เกิด และระบบสังคม (2) ทฤษฎีกระบวนการตัดสินใจรับนวัตกรรม ตาม

แนวคิดของ Rogers (1995, pp. 20-22) ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนได้แก่ ขั้นความรู้ (knowledge) ขั้นการจูงใจ (persuasion) ขั้นการตัดสินใจ (decision) ขั้นตอนการนำไปปฏิบัติ (implementation) และขั้นการยืนยันการยอมรับ (confirmation)

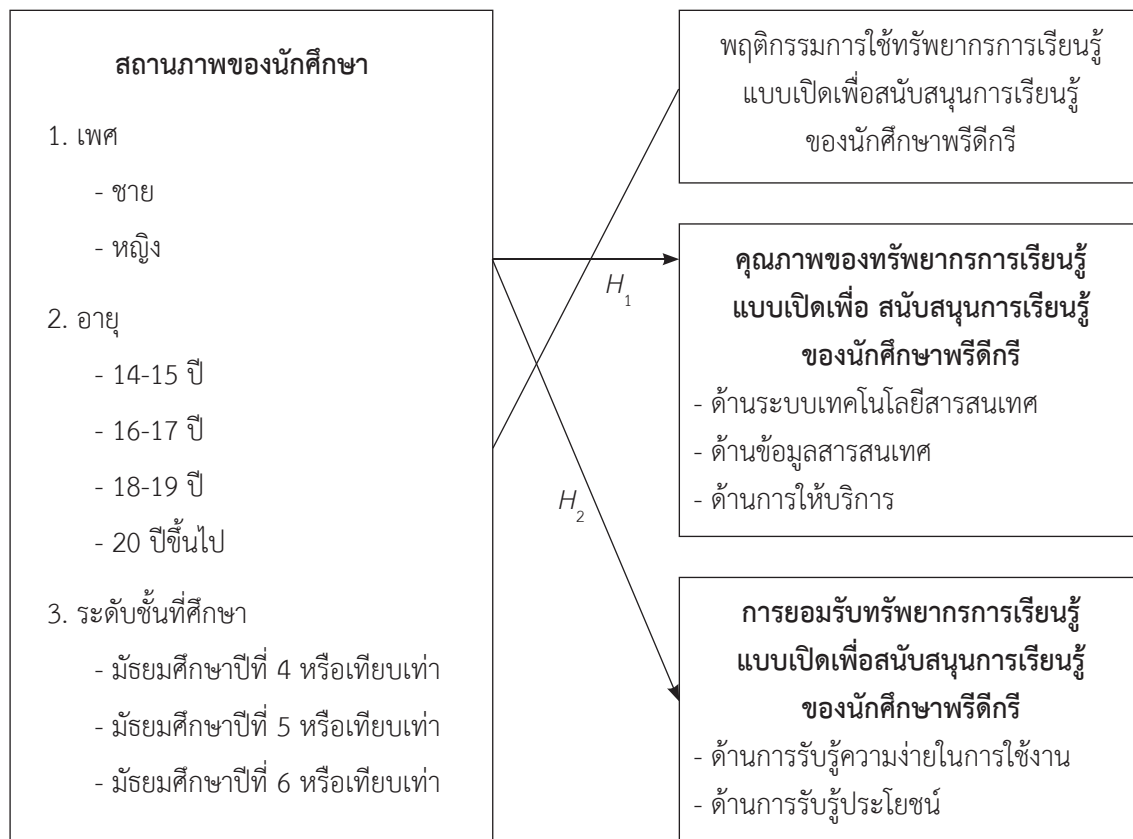
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง Karschamroom (2009) ศึกษาเรื่องความต้องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาทราบว่ามหาวิทยาลัยมีเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทสื่อการสอน และมีความต้องการใช้ในระดับมาก สื่อการสอนที่ต้องการมากที่สุดคือการเรียนผ่านอินเทอร์เน็ต ส่วนปัญหาและอุปสรรคในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีปัญหามากที่สุดคือ จำนวนคอมพิวเตอร์ไม่เพียงพอ ไม่มีผู้แนะนำในการใช้ ผู้เรียนไม่เข้าใจวิธีการใช้ และไม่มีเวลาในการใช้ ตามลำดับ ในขณะที่ Ruangrit (2015) ศึกษาเรื่องสภาพและความต้องการแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ออนไลน์ในระบบเปิดสำหรับมหาชน ด้านครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างคือ นิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในเขตภูมิภาคตะวันตก จำนวน 5 สถาบัน ได้แก่ มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี และมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาต้องการให้จัดทำแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ออนไลน์แบบเปิดเป็นหลักสูตรระยะสั้น สามารถนำไป

เทียบเคียงจำนวนหน่วยกิตกับการศึกษาในระบบปกติได้ และต้องการในด้านการเข้าถึงมากเป็นลำดับที่หนึ่ง รองลงมาได้แก่ แหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ด้านเสรีภาพ และด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตามลำดับและนักศึกษาร้อยละ 85.05 ต้องการให้จัดทำแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ออนไลน์แบบเปิดเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนในรายวิชาหรือการพัฒนาสมรรถนะในการทำงาน ส่วน Ractham and Kaewkitipong (2015) ศึกษาเรื่องการศึกษាปัจจัยและกลยุทธ์ที่สร้างแรงจูงใจในการใช้ระบบเชื่อมโยงข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ผลงานวิจัยแสดงถึงปัจจัยที่ช่วยสร้างแรงจูงใจ เช่น คุณภาพของระบบคุณภาพของข้อมูล และคุณภาพของบริการมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญต่อความพึงพอใจของผู้ใช้งาน และความพึงพอใจของผู้ใช้งานมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับความไว้วางใจในระบบ ซึ่งสอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์ที่พบว่า ผู้ประกอบการค่อนข้างให้ความสำคัญกับคุณภาพของระบบ คุณภาพของข้อมูลคุณภาพของบริการ และความน่าเชื่อถือของระบบ

สมมติฐานของการวิจัย

1. นักศึกษาฟรีดิกรี มหาวิทยาลัยตลาดวิชาที่มีสถานภาพต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณภาพของทรัพยากรการเรียนรู้แบบเปิดเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้แตกต่างกัน
2. นักศึกษาฟรีดิกรี มหาวิทยาลัยตลาดวิชาที่มีสถานภาพต่างกันยอมรับทรัพยากรการเรียนรู้แบบเปิดเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้แตกต่างกัน

กรอบแนวความคิดที่ในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสม (mixed method research) ทั้งการวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ นักศึกษาฟรีดิกิริ มหาวิทยาลัยรามคำแหงที่ลงทะเบียนเรียนในปีการศึกษา 2558 พบว่า มีจำนวนทั้งสิ้น 20,688 คน (Ramkhamhaeng University, 2016) โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยสูตรของ Yamane (1973, p.886) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้จำนวน 392 คน แต่เพื่อให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นจึงเพิ่มกลุ่มตัวอย่างอีกร้อยละ 5 ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ จำนวน 412 คน และคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบอย่าง

ง่ายจากนักศึกษาฟรีดิกิริ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ส่วนผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ นักศึกษาระดับฟรีดิกิริ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) จากนักศึกษาฟรีดิกิริที่เคยใช้ทรัพยากรการเรียนรู้แบบเปิดของมหาวิทยาลัยรามคำแหงเท่านั้น โดยเก็บข้อมูลจากนักศึกษาฟรีดิกิริที่เข้าสอบ ณ มหาวิทยาลัยรามคำแหง (หัวหมาก) ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 ระหว่างวันที่ 2-15 มีนาคม 2561 จำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ แบบสอบถามที่ผ่านพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) เพื่อพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามในแบบสอบถาม (Index of Item Objective Congruency--IOC) จากผู้เชี่ยวชาญ

จำนวน 5 คน จากนั้นนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (tryout) กับนักศึกษาปริติกริ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อนำมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก (discrimination) และค่าความเชื่อมั่น (reliability) ผลการวิเคราะห์ได้ค่าแอลฟาด้านคุณภาพของทรัพยากรการเรียนรู้เท่ากับ .93 ด้านการยอมรับทรัพยากรการเรียนรู้เท่ากับ .92 และค่าแอลฟาของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .94 ส่วนเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interviewing) ตามโครงสร้างการใช้ทรัพยากรการเรียนรู้แบบเปิดในด้านพฤติกรรมการใช้ทรัพยากรการเรียนรู้แบบเปิด และคุณภาพของทรัพยากรการเรียนรู้แบบเปิด และการยอมรับทรัพยากรการเรียนรู้แบบเปิดที่ผ่านการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว ส่วนสถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

1. พฤติกรรมการใช้ทรัพยากรการเรียนรู้แบบเปิดเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ของนักศึกษาปริติกริ พบว่านักศึกษาปริติกริใช้ทรัพยากรการเรียนรู้ ดังนี้

1.1 การใช้ทรัพยากรการเรียนรู้แบบเปิดทุกประเภท นักศึกษาปริติกริใช้เป็นบางครั้ง โดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-books) (ร้อยละ 34.2) สื่อการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-learning) (ร้อยละ 32.0) การบรรยายสดผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (RU cyber classroom) (ร้อยละ 29.1) และใช้การสอนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (course on demand) (ร้อยละ 23.8)

1.2 ระยะเวลาการใช้ทรัพยากรการเรียนรู้แบบเปิด นักศึกษาปริติกริส่วนใหญ่ใช้ทรัพยากรการเรียนรู้แบบเปิดน้อยกว่า 1 ปี (ร้อยละ 55.8)

1.3 ระยะเวลาการใช้แต่ละครั้ง นักศึกษาปริติกริส่วนใหญ่ใช้ทรัพยากรการเรียนรู้แบบเปิดแต่ละครั้งเป็นเวลา 1-2 ชั่วโมง (ร้อยละ 44.2)

1.4 อุปกรณ์ที่ใช้ในการเข้าถึงทรัพยากรการเรียนรู้แบบเปิด นักศึกษาปริติกริส่วนใหญ่ใช้สมาร์ตโฟนในการเข้าถึงทรัพยากรการเรียนรู้แบบเปิด (ร้อยละ 67.2)

1.5 สื่อประชาสัมพันธ์ นักศึกษาปริติกริส่วนใหญ่รู้จักทรัพยากรการเรียนรู้แบบเปิดจากเพื่อน (ร้อยละ 49.5)

1.6 การได้รับการอบรมการใช้ทรัพยากรการเรียนรู้แบบเปิด นักศึกษาปริติกริส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับการอบรมการใช้ทรัพยากรการเรียนรู้แบบเปิดจากมหาวิทยาลัย (ร้อยละ 79.4)

1.7 ประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้ทรัพยากรการเรียนรู้แบบเปิด นักศึกษาปริติกริส่วนใหญ่เห็นว่าทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดมีประโยชน์ต่อการเรียนมาก (ร้อยละ 59.0)

1.8 ความตั้งใจใช้ทรัพยากรการเรียนรู้แบบเปิด นักศึกษาปริติกริส่วนใหญ่ตั้งใจใช้ทรัพยากรการเรียนรู้แบบเปิดต่อไปแน่นอน (ร้อยละ 57.3)

1.9 การแนะนำเพื่อนให้ใช้ทรัพยากรการเรียนรู้แบบเปิด นักศึกษาปริติกริส่วนใหญ่จะแนะนำให้เพื่อนใช้ทรัพยากรการเรียนรู้แบบเปิด (ร้อยละ 89.6)

2. คุณภาพของทรัพยากรการเรียนรู้แบบเปิดเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ พบว่านักศึกษาปริติกริมหาวิทยาลัยตลาดวิชา มีความคิดเห็นต่อคุณภาพของทรัพยากรการเรียนรู้แบบเปิด ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$) และรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามค่าเฉลี่ย ได้แก่ ด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านการให้บริการ ($\bar{X} = 3.95$) และด้านข้อมูลสารสนเทศ ($\bar{X} = 3.78$)

3. การยอมรับทรัพยากรการเรียนรู้แบบเปิดเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ พบว่า นักศึกษาปริติกริมหาวิทยาลัยตลาดวิชา ยอมรับทรัพยากรการเรียนรู้

แบบเปิด ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$) และรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามค่าเฉลี่ย ได้แก่ ด้านการรับรู้ประโยชน์ ($\bar{X} = 4.46$) และด้านการรับรู้ความง่ายในการใช้งาน ($\bar{X} = 3.74$)

4. ผลการเปรียบเทียบคุณภาพ และการยอมรับทรัพยากรการเรียนรู้แบบเปิดเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ของนักศึกษาปริติกริ มหาวิทยาลัยตราดวิทยา จำแนกตามเพศอายุ และระดับชั้นปีที่ศึกษา ได้แก่

4.1 นักศึกษาปริติกริ มหาวิทยาลัยตราดวิทยา ที่มีเพศ อายุ และระดับชั้นปีที่ศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณภาพของทรัพยากรการเรียนรู้แบบเปิดเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ ภาพรวม และรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย

4.2 นักศึกษาปริติกริ มหาวิทยาลัยตราดวิทยา ที่มีเพศ อายุ และระดับชั้นปีที่ศึกษาต่างกัน มีการยอมรับทรัพยากรการเรียนรู้แบบเปิดเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ ภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย

การอภิปรายผล

1. พฤติกรรมการใช้ทรัพยากรการเรียนรู้แบบเปิดจากการสัมภาษณ์ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่รู้จักทรัพยากรการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัย แต่นักศึกษาจะใช้ทรัพยากรการเรียนรู้แบบเปิดเป็นบางครั้งหรือใช้เฉพาะก่อนการสอบเท่านั้น ทั้งนี้เป็นเพราะนักศึกษาปริติกริต้องเรียนควบคู่กับการเรียนในชั้นเรียนปกติที่บังคับให้ต้องเข้าชั้นเรียน นักศึกษาจึงไม่สามารถเดินทางมาฟังการบรรยายที่มหาวิทยาลัย จึงศึกษาจากตำราเรียน และสื่อที่มหาวิทยาลัยจัดไว้ให้ สอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากสัมภาษณ์เชิงลึกที่นักศึกษาให้เหตุผลว่าต้องใช้เวลากับการเรียนในระดับมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่าก่อน โดยเฉพาะนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ใน

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต้องเรียนพิเศษในตอนเย็นหรือในวันหยุดเสาร์-อาทิตย์ ทำให้ไม่มีเวลาศึกษาบทเรียนจากแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ แต่จะศึกษาเนื้อหา ก่อนการสอบ และชั่วโมงสุดท้ายของการบรรยายที่อาจารย์จะสรุปหรือแนะนำวิธีการเขียนคำตอบในการสอบควบคู่กับการอ่านหนังสือประกอบ ซึ่งการเรียนในระดับปริติกริ นักศึกษาสามารถออกแบบการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง เป็นการเรียนรายกระบวนวิชาเพื่อสะสมหน่วยกิตในระดับปริญญาตรีล่วงหน้าโดยใช้วุฒิการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือเทียบเท่ามาสมัครเรียน และเมื่อจบระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่าต้องกลับมาสมัครเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงใหม่แล้วจึงเทียบโอนหน่วยกิตที่สะสมได้โดยไม่ต้องเริ่มเรียนใหม่ ทำให้สามารถจบการศึกษาระดับปริญญาตรีได้เร็วขึ้น มหาวิทยาลัยตระหนักถึงความสำคัญของระบบการเรียนระบบปริติกริดังกล่าว จึงนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้กับการศึกษาเพื่อให้นักศึกษาสามารถแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเองตามที่ต้องการเรียนรู้โดยผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต สอดคล้องกับ Merrill and Lowenstein (1971, pp. 182-184) ที่กล่าวถึง พฤติกรรมการเปิดรับสื่อและข่าวสารของบุคคลก็เพื่อประโยชน์ใช้สอยของตนเอง (self-aggrandizement) สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Srisap (2011) ที่ศึกษาเรื่องการนำสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงพบว่า นักศึกษาร้อยละ 75.5 เห็นว่าเทคโนโลยีสารสนเทศที่มหาวิทยาลัยรามคำแหงจัดให้เพียงพอและเหมาะสมต่อการเรียนรู้ ส่วน Karschamroom (2009) ศึกษาความต้องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ทราบว่ามหาวิทยาลัยรามคำแหงมีเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อการสอนที่นักศึกษาต้องการมากที่สุดคือ การ

เรียนผ่านอินเทอร์เน็ต จากการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่า การเข้าถึงแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้แบบเปิด นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้สมาร์ตโฟน เพราะสะดวกสามารถศึกษาได้ตลอดเวลา กล่าวคือ หากมีเวลาจากการเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่าก็จะใช้โทรศัพท์มือถือเข้าถึงเนื้อหาที่ต้องการศึกษาได้ตลอดเวลา และนักศึกษาพริตทรีเห็นว่าทรัพยากรการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยรามคำแหงมีประโยชน์มาก เป็นการเปิดโอกาสทางการศึกษาอย่างแท้จริง ทำให้สามารถจบการศึกษาในระดับปริญญาตรีได้เร็วขึ้น

2. คุณภาพของทรัพยากรการเรียนรู้แบบเปิด เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากการเรียนจากทรัพยากรการเรียนรู้แบบเปิดต้องใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือสนับสนุนการเรียน ดังนั้น ทรัพยากรการเรียนรู้จึงต้องมีคุณภาพสูงเพื่อให้นักศึกษาสามารถศึกษาด้วยตนเองทั้งในด้านคุณภาพของระบบที่ต้องง่ายในการเข้าถึงและใช้งาน คุณภาพของข้อมูลสารสนเทศที่มีความสมบูรณ์ แม่นยำ น่าเชื่อถือ และข้อมูลต้องเป็นปัจจุบัน และคุณภาพการให้บริการที่ตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการ สอดคล้องกับการศึกษาของ Ractham and Kaewkitipong (2015) พบว่า คุณภาพของระบบ คุณภาพของข้อมูล คุณภาพของบริการ เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยสร้างแรงจูงใจในการใช้ระบบ เชื่อมโยงข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ โดยคุณภาพของทรัพยากรการเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่

2.1 ด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศพบว่า ภาพรวมมีคุณภาพในระดับมาก ทั้งนี้เพราะการเรียนในระดับพริตทรี นักศึกษาต้องเรียนควบคู่กับการเรียนในชั้นเรียนปกติ และไม่สามารถเดินทางมาเรียนที่มหาวิทยาลัยได้ นักศึกษาพริตทรีส่วนใหญ่ศึกษาจากสื่อที่มหาวิทยาลัยจัดให้ ดังนั้นระบบจึงต้องมีคุณภาพสูง มีมาตรฐาน เข้าใจได้ง่าย ความสะดวกในการเข้าถึงขั้นตอนการใช้ระบบ และมีเครื่องมือที่ช่วยแก้ไขปัญหา

เมื่อเข้าใช้งานระบบ เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ นักศึกษาสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกซึ่งนักศึกษากลุ่มใหญ่ใช้สมาร์ตโฟนในการเข้าถึงทรัพยากรการเรียนรู้ ดังนั้น ระบบจึงต้องมีคุณภาพสูง มีมาตรฐาน เข้าใจได้ง่าย ความสะดวกในการเข้าถึง ขั้นตอนการใช้ระบบ และมีเครื่องมือที่ช่วยแก้ไขปัญหาเมื่อเข้าใช้งานระบบ เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ นักศึกษาและใช้ทรัพยากรการเรียนรู้ต่อไปจนจบการศึกษา นักศึกษาต่างยอมรับในระบบเทคโนโลยี กล่าวคือ ขั้นตอนการเข้าสู่ระบบชัดเจน ง่ายต่อการใช้งาน ทั้งการเข้าสู่หน้าเว็บไซต์ การสมัครสมาชิก และการเข้าสู่บทเรียน แต่ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ นักศึกษาพริตทรีมีข้อเสนอแนะว่า การเข้าใช้งานระบบ ควรใส่เฉพาะรหัสประจำตัวตัวนักศึกษาเพียงอย่างเดียว ไม่ต้องมีรหัสผ่าน (password) จะทำให้สะดวกยิ่งขึ้น

2.2 ด้านข้อมูลสารสนเทศพบว่า ภาพรวมมีคุณภาพในระดับมาก ทั้งนี้เพราะการเรียนจากทรัพยากรการเรียนรู้เป็นการเรียนรู้ด้วยตนเอง ดังนั้น ข้อมูลที่นักศึกษาได้รับจากการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ต้องเพียงพอและมีประโยชน์ต่อการเรียนในระดับพริตทรี สอดคล้องกับการศึกษาของ Charoensuk (2013) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการใช้เทคโนโลยี e-Learning ของนักศึกษพริตทรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่า e-Learning เปิดกว้างกับบุคคลทั่วไปสามารถโต้ตอบได้โดยการพิมพ์ข้อความ (chat) สร้างความสนใจแก่ผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ และนำข้อมูลที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ การนำเสนอข้อมูลมีทั้งตัวอักษร รูปภาพ เสียงประกอบ ใช้งานง่าย ไม่ซับซ้อนอธิบายเนื้อหาอย่างชัดเจน ใช้ภาษาเหมาะสม เข้าใจง่าย และภาษาเรียงจากง่ายไปหายาก

2.3 ด้านการให้บริการพบว่า ภาพรวมมีคุณภาพในระดับมาก ทั้งนี้เพราะการศึกษาจากทรัพยากรการเรียนรู้ นักศึกษาต้องศึกษาด้วย

ตนเองซึ่งมหาวิทยาลัยได้ออกแบบทรัพยากรการเรียนรู้แบบเปิดมาให้ง่ายต่อการใช้งาน เริ่มจากการลงทะเบียนเรียน การใช้งานระบบ พร้อมจัดเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์เพื่ออำนวยความสะดวก และแก้ไขปัญหาต่างๆ สอดคล้องกับ Butcher, Kanwar and Uvalic (as cited in Chanayotha, 2014, p. 21) กล่าวว่า แหล่งทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเป็นแหล่งการเรียนรู้ หลักสูตร เนื้อหา วัสดุการเรียนรู้ ตำรา ที่ได้รับการออกแบบมาเพื่อการเรียนการสอน และการเรียนรู้โดยไม่จำเป็นต้องจ่ายค่าธรรมเนียมหรือค่าลิขสิทธิ์ ในขณะที่ Wiley (2010) กล่าวว่าไว้ว่าทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดสามารถนำไปใช้ได้โดยไม่มีค่าใช้จ่ายและลิขสิทธิ์

3. การยอมรับทรัพยากรการเรียนรู้แบบเปิด เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะนักศึกษาปริศนิตีต้องเรียนควบคู่กับการเรียนในระดับมัธยมศึกษา เมื่อนักศึกษารู้ความง่ายในการใช้งาน และรับรู้ว่าการเรียนรู้มีประโยชน์ต่อการเรียนในระดับปริศนิตี นักศึกษาก็จะยอมรับและใช้งานระบบต่อไป สอดคล้องกับการศึกษาของ Boonnark (2009) ศึกษาเรื่องการยอมรับการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) ของอาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหง Triwittayasin (2014) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมการยอมรับเทคโนโลยี Web Mobile ในการเข้าถึงฐานข้อมูล e-Thesis สอดคล้องกับแบบจำลองการยอมรับเทคโนโลยี Technology Acceptance Model (TAM) ตามแนวคิดของ Davis (1989) เกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ หากผู้ใช้งานสามารถรับรู้การใช้งานง่าย (perceived ease of use) และการรับรู้ถึงประโยชน์ (perceived usefulness) ก็จะยอมรับและใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ยังส่งผลกับทัศนคติต่อการใช้งาน (attitude toward using) ที่จะก่อให้เกิดพฤติกรรมความตั้งใจ (behavioral intention) ใน

การใช้งาน และส่งผลให้มีการนำเทคโนโลยีมาใช้งานจริง (actual use) ปัจจัยทั้ง 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการรับรู้ความง่ายในการใช้งาน และด้านการรับรู้ประโยชน์พบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยรามคำแหงได้จัดทรัพยากรการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาปริศนิตี

ข้อเสนอแนะ

1. คุณภาพของทรัพยากรการเรียนรู้แบบเปิด ได้แก่ (1) ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ โครงสร้างเว็บไซต์ต้องเรียงลำดับเป็นขั้นตอนเพื่อความสะดวกในการใช้งาน ออกแบบและพัฒนาบทเรียนให้น่าสนใจเช่น มีรูปภาพประกอบ เป็นต้น (2) ข้อมูลสารสนเทศ การนำเสนอข้อมูลต่างๆ ควรใช้สื่อประสม (Multimedia) และควรมีแบบทดสอบทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียนจบ เพื่อผู้เรียนสามารถทราบผลได้ทันที (3) การให้บริการ เพิ่มช่องทางในการติดต่อผู้เกี่ยวข้องเพื่อสอบถามปัญหาในการใช้งานระบบ ให้ผู้เรียนและผู้สอนได้ติดต่อสื่อสารและปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน และมีหมายเลขโทรศัพท์ที่ให้สอบถามปัญหาจากเจ้าหน้าที่ให้บริการได้โดยตรง

2. การยอมรับทรัพยากรการเรียนรู้แบบเปิด การรับรู้ความง่ายในการใช้งาน ควรเพิ่มช่องทางในการติดต่อกับอาจารย์ผู้สอนหรืออาจารย์ที่ปรึกษา และการติดต่อ สื่อสารกับหน่วยงานที่เผยแพร่ข้อมูลต้องสะดวก มีเจ้าหน้าที่ประจำตลอดเวลา และควรมีเนื้อหาทุกกระบวนการที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัย

3. ควรจัดทำคู่มือการใช้ทรัพยากรการเรียนรู้แบบเปิด จัดอบรมวิธีการใช้งาน ประชาสัมพันธ์ทางสื่อต่างๆ โดยเฉพาะทางสื่อสังคมออนไลน์ และเมื่อมีปัญหาในการเผยแพร่ควรมีผู้ดูแลระบบเพื่อการแก้ไขได้อย่างรวดเร็ว

การอ้างอิง

- เกษณ รักชาติเจริญ. (2553). รัฐอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทย. ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- กสิรา เจริญสุข. (2556). ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้เทคโนโลยี e-Learning ของนักศึกษา Pre-degree มหาวิทยาลัยรามคำแหง. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ธีระภัทร ประสมสุข. (2554). รูปแบบระบบการศึกษาทางไกลของมหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่. เชียงใหม่: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่.
- ธนัทธัญญ์ ฉัตรภักดิ์. (2556). การพัฒนาระบบการสอนเสริมทางไกลอิเล็กทรอนิกส์แบบมีปฏิสัมพันธ์เพื่อพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นันทน์ เรืองฤทธิ์. (2558). สภาพและความต้องการแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ออนไลน์ในระบบเปิดสำหรับมหาขนด้านครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์. นครปฐม: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ปกเกศ ชนโยธา. (2557). การพัฒนาทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดตามแนวคิดการเรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคมเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะและการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปีเตอร์ รักธรรม และลัดดาวัลย์ แก้วกิตติพงษ์. (2558). การศึกษาปัจจัยและกลยุทธ์ที่สร้างแรงจูงใจในการใช้ระบบเชื่อมโยงข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์. กรุงเทพมหานคร. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี. มหาวิทยาลัยรามคำแหง. (2558). สารสนเทศนักศึกษาปริตกริ. ค้นเมื่อ 10 กันยายน 2559, จาก <http://www.ru.ac.th/th/Predegree>
- มหาวิทยาลัยรามคำแหง. (2559). ข้อมูลนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนส่วนกลาง ประจำปีการศึกษา 2558. กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.
- วรวิทย์ นิเทศศิลป์. (2551). สื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้. ปทุมธานี: สกายบุ๊กส์.
- สาวิตรี บุณนา. (2552). การยอมรับการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) ของอาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหง. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุนัย กาศจำรูญ. (2552). ความต้องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, คณะมนุษยศาสตร์..
- สมหมาย ศรีทรัพย์. (2554). การนำสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, สำนักเทคโนโลยีการศึกษา.
- สุกานดา จงเสริมตระกูล. (2556). ระบบการเรียนแบบกลุ่มสืบสอบบนแหล่งทรัพยากรด้านการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศดิจิทัลและการรับรู้ทางจริยธรรมทางสารสนเทศของนิสิตนักศึกษาครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิรานต์ ไตรวิทยาศิลป์. (2557). ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมการยอมรับเทคโนโลยี Web Mobile ในการเข้าถึงฐานข้อมูล e-Thesis. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

References

- Atkins, D. E., Brown, J. S., & Hammond, A. L. (2007, February). A Review of the open educational resource (OER) movement: Achievements, challenges, and new opportunities. *A report to The William and Flora Hewlett Foundation*.
- Boonnark, S. (2009). *Acceptance of e-Learning instruction and study by Ramkhamhaeng University faculty members*. Master's thesis in Arts. Ramkhamhaeng University. [In Thai]
- Chanayotha, P. (2014). *Open educational resources development based on service learning approach to enhance public consciousness and creative problem solving for Rajabhat University students*. Doctoral dissertation in education, Chulalongkorn University. [In Thai]
- Charoensuk, K. (2013). *Factors affecting the use of e-Learning technology by Pre-degree students at Ramkhamhaeng University*. Master's thesis in Arts. Ramkhamhaeng University. [In Thai]
- Chatpakkarattana, T. (2013). *Development of an interactive e-tutorial system to develop problem solving ability for undergraduate students in SukhothaiThammathirat Open University*. Doctoral dissertation in education, Chulalongkorn University. [In Thai]
- Davis, F. D. (1989). Perceived usefulness, perceived ease of use, and user acceptance of information technology. *MIS Quarterly*, 13(1), 319-339.
- Delone, W. H., & McLean, E. R. Information Systems success: The quest for the dependent variable. *Information Systems Research*, 3(1), 60-95
- Jongsermtrakoon, S. (2013). *A group investigation learning system on open educational resources for digital literacy and awareness in information ethics of student teachers*. Master's thesis in education, Chulalongkorn University. [In Thai]
- Karschamroom, S. (2009). *Ramkhamhaeng undergraduate students' need of information technology for learner centered instruction*. Ramkhamhaeng University, Faculty of Humanities. [In Thai]
- Merrill, J. C., & Lowenstein, R. L. (1971). *Media, message and men: New perspectives in communication*. David McKay.
- Nithedsilp, W. (2008). *Instructional and innovation for learning*. Skybook. [In Thai]
- Prasomsuk, T. (2011). *The distance education system model of North-Chiang Mai University*. North-Chiang Mai University Press. [In Thai]
- Ractham, P., & Kaewkitipong, K. (2015). *The factors and strategy to persuade the use of NSW*. Thammasat University, Thammasat Business School. [In Thai]
- Ramkhamhaeng University. (2015). *Pre-degree student information*. Retrieved September, 10, 2016 from <http://www.ru.ac.th/th/Predegree> [In Thai]

- Ramkhamhaeng University. (2016). *Information of central registered students for academic year B.nE. 2558*. Bangkok: Author. [In Thai]
- Rogers, E. M. (1995). *Diffusion of innovations* (4th ed.). The Free Press.
- Ruangrit, N. (2015). *States and needs of online learning resources on MOOCs for education*. Silpakorn University, Faculty of Education. [In Thai]
- Rugchatjaroen, K. (2010). *Electronic govern in Thailand*. Doctoral dissertation in doctor of philosophy, Ramkhamhaeng University. [In Thai]
- Srisap, S. (2011). *Utilization of information technology media by Ramkhamhaeng University students for learning in accordance with the principles of the sufficiency economy philosophy*. Ramkhamhaeng University, The Office of Educational Technology. [In Thai]
- Triwittayasin, S. (2014). *Factors affecting web mobile technology adoption behaviors in accessing the e-Thesis database*. Master's thesis in Arts. Ramkhamhaeng University. [In Thai]
- Wiley, D. (2010). Openness as catalyst for an educational reformation. *Educause Review*, 45(4), 15-20.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An introductory analysis* (3rd ed.). New York: Harper & Row.